UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Casus xiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

ratiōe ſcrōꝝ accipit. Et ad antiquā compilatiōem dꝛ ꝙ in noua nō habet q̄ obſuat. Itē dicit ꝙ aliq̄n leges vel non recipiunt morib⁹ vtentiū: vel ꝯtraria ꝯſuetudine abolent. diſt. iiij. ca. deniqꝫ. ꝛ ſeq̄ntibus. Tertio Matth. viij. Ve illi ꝑ quē ſcādalū venit. Sed ve ſm Hiero. importat damnatiōem eternā. ad qđ facit ꝺ iniur. ꝛ dam. c. ſi culpa. Sol. Ornat⁹ aliq̄n eſt ſcādalū acceptū ꝛ nō datū de q̄ ꝓcedit rō. Sciendū eſt aūt ꝙ in h̄ dupl'r ꝯtingit pctm̄. ſ. ex intētiōe ꝛ ex ipo facto. qđ ꝑ ꝯcluſiones declarat

Prima. Ornat⁹ ſemꝑ ē mortale ſi intēdat ruinā alicui⁹

Secunda. Similit' ſi intēdatur vana gloria finaliter. id eſt ſic ꝙ eſſet mulier parata peccare mortalit' anteq̄ꝫ talem ꝑdere laudem.

Tertia. Similiter ſi intendat complacentia in ornatu ſic ꝙ ruinā alteri⁹ nec intendat nec etiā curet. Et ſic intelligit Petrus de tarāta. illud Aug. Nihil eſt adeo veniare q̄n fiat mortale dū placꝫ. di. xxv. §. criminis. Et dico ruinā nō curari cū eſt parata nō deſiſtere: etiāſi ſciret aliquē īde ruinā paſſuꝝ

Quarta. Si aūt intendat laus vl' complacentia: curata ruina ꝛ nō finaliter: eſt veniale.

Quinta. Si autē intēdit placere viro ne ſe ꝯtēnat vel ſequat alienas: nō eſt peccatū rōne intētiōis: niſi forte rōne magni exceſſus.

Sexta. Si aūt intēdit abſcōdere maculā aut vitare alienas deriſiōes: ē nullū pctm̄ ꝯt leue

Septima. Quantū ꝟo ad factū ipum rōe ꝓdigalitatꝫ: erit mortale ſi ſit magn⁹ exceſſus iudicio viri prudētꝫ.

Octaua. Rōne ꝟo incētiui erit ſimilit' mortal' ſi ſit magn⁹ exceſſus: al's nō erit mortale ſi ibi ſit aliq̄s exceſſus paru⁹: vel nullū ſi nullus exceſſus: quia non erit occaſio data ſed accepta. arti. xxiij. q. v. de occidendis.

Nona. De fucis dico ꝙ ſine pctō deferunt ad abſcōdendā maculaꝫ a nuptis ꝛ nubilib⁹ ſm ſcm̄ Tho. al's ſemꝑ eſt pctm̄ licꝫ nō ſemꝑ mortale rōne intētiōis vl' incentiui. Hec om̄ia ſunt doctrina Archie. ꝛ mens ꝑdictoꝝ: q̄b⁹ adde: ꝙ q̄n ornatus nō eſt pctm̄: tūc ſuppoſita gratia eſt meritū. q꜡ omnis act⁹ deliberat⁹ i habēte gratiam eſt pctm̄ vl' meritū ſm doctrinā Capreo. ꝛ theologoꝝ

Caſus xiiij.

Queritur. xiiij. Vtrū poſſint remitti venialia ſtante cōplacentia ad illa? Ad h̄ autē reſpondet ſcūs Tho. iiij. diſt. xvj. q. ij. ꝛ diſt. xxxij. q. ij. cui concordat Piſanus ti. pctm̄. v. ꝑ infraſcptas ꝯcluſiones.

Prima. Nullo modo poteſt peccatū veniale remitti q̄diu placet in hac vita quo ad culpam: nec ꝯſequēter quo ad penam q̄ nō tollitur ſtāte ſua cauſa. i. culpa: quia nō pōt remitti niſi volūtas iordinata reordinetur: quod eſſe nō poteſt q̄diu placet peccatum.

Scđa. Nec tn̄ ad ei⁹ deletionē req̄rit actualis ꝯtritio de ſingulis: q꜡ oblita nō poſſent deleri

Tertia. Nec ſufficit habitualis: q꜡ non ſtaret cū pnia: ꝛ ꝯſeq̄nt' nec cū gr̄a. quod eſt falſum

Quarta. Sufficit aūt ꝟtual' ꝛ implicita: q̄ eſt q̄n q̄s talem exercet actū ꝙ actualiter de veniali doleret ſi occurreret. de q̄ actu patebit i ſeq̄n.

Quinta. Delent ꝑ actū general' confeſſionis: quia eſt actus charitatis ꝯtra illa directus: niſi habitualit' teneantur in voluntate.

Sexta. Et ꝑ ſacram cōmunionē. de cōſe. diſt. ij. cum omne. ꝛ c. ſi quotieſcunqꝫ. ꝛ vt addunt q̄dā ꝑ extremā vnctionē. extra de ſacra vnctiōe

Septima. Per aquā bn̄dictaꝫ: de ꝯſe. diſt. iij. aquā

Octaua. Itē ꝑ elemoſynas. de pe. diſt. j. quam oblatiōem. ꝛ ca. medicine. ꝛ diſt. iij. ſane.

Nona. Itē ꝑ orōnem ꝑcipue dn̄icā. de pe. di. j. q̄tidianis

Decima. Itē ꝑ epalē bn̄dictionē. j. q. j multi. imo ꝑ ſacerdotalē ſm aliq̄s

Undecima. Itē ꝑ deuotā pectoris tunſionem. de pe. di. j. tres actiōes.

Duodecima. Item ꝑ ↄtritionē interdum etiam q̄ ad penam.

Tertiadecima. Si aūt in hac vita nūq̄ recedit ab eis volūtas: remittunt̄ poſt hanc vitam etiā q̄ ad culpā ſm ſcm̄ Tho. ⁊ Grego.

Quartadecima. Et pōt vnam veniale remitti ſine alio. q2 nō vniunt̄ in auerſiōe aut cōuerſione vt mortalia. de q̄bꝫ ē ſecꝰ.

Quintadecima. Nō poſſunt aūt remitti ſtāte aliq̄ mortali: q2 tollūt̄ ꝑ feruorem charitatꝫ ſibi ↄtrariū. Uñ ⁊ ꝑ ſupradicta remittunt̄ talia: inq̄ntū illa excitāt feruorē ꝑ ſe: vel remouendo ꝓhibens. Hec oia ex aliq̄ illoꝝ.

Sextadecima. Qui vult ↄſolatiōes q̄ ꝓueniunt ex feruore charitatis. ſtudeat ꝑ ꝑdicta purgari a venialibus que dicto feruori repugnant.

Caſus. xv.

Qeritur decimoquīto: Utrū liceat alicui rē ſua vēdere q̄ntū pōt: Ad hoc autem ſoluit Scotꝰ iiij. diſt. xv. Raym̄. in ſūma: ⁊ Archie. Et oēs ↄcludunt ꝙ non. q2 eſt ſnia iurꝫ. x. q. ij. hoc ius. Pro hoc aūt ſciendūꝫ ex. ij. ij. q. lxxvij. ꝙ emptio ⁊ venditio ptinent ad iuſtā cōmutationē: vt etiā dr̄ Ariſto. in li. Eth. de cuiꝰ rōne eſt eq̄litas. Uñ oportꝫ ꝑciū eſſe equale rei ⁊ ecōuerſo. Et facere ↄtra/eſt facere ↄ iuſticiā: qđ ſemꝑ ē mortale de ſe: niſi ſit q̄d minimū vel indeliberatū. Iuſtū aūt ſiue eq̄le ꝑciū ſm Inno. ⁊ Ray. eſt qđ cōiter currit in illo loco et tp̄e. qđ tñ ſm ſcm̄ Tho. non ↄſiſtit in indiuiſibili. Et hoc eſt qđ dicit glo. in dic. c. hoc ius. ꝙ iuſtū ꝑciū taxat̄ ſm exiſtimationē cōmunē. Et idem hr̄ in. l ꝑcia. ff. ad l. falci. Et intellige ſm Archiepiſ. niſi ſit fraus minorātiū rex ꝑciū ſtudioſe vel augentiū. Dicit tamē ſ. Tho. ꝙ q̄ñ vēditor multū ex venditōe damnificat̄: pōt vēdere ⁊ rem ⁊ ſuum damnūꝫ. Secꝰ aūt ſi ipſe nō damnificet̄: ⁊ venditor multū iuuetur. q2 cum hoc non ſit ꝓpter conditionē vendentis: venderet qđ nō eſt ſuum. Ex iſtꝫ igit̄ ſequit̄ ꝙ licet vendere quantū poteſt cōcurrētibꝫ tribꝫ. Prio: ꝙ ceſſet fraus minorantiū. Scđo vis ſeu actio ementium. et Tertio ignorātia eorūdē. Tūc em̄ ꝑciū eſt iuſtū. Addit aūt Angelica q̄rto req̄ri ꝙ ceſſet leuitas mētꝫ: ſed reducit̄ ad ignorantiā. Et q̄nto ꝙ tales poſſint donare. ſed ſupponit ↄtriū eē iniuſtū: qđ ego nego ↄcurrētibꝫ ꝑdictꝫ: niſi q̄s tanq̄ ſtultꝰ velit ſua bona dilapidare. Sed ↄ Primo q2 leges ꝑmittūt vt emētes ⁊ vendentes ſe decipiāt: dūmō hoc nō fiat vltra dimidium iuſti ꝑcij: vt. C. de reſcin. vendi. l. ij. Sol. Leges hūane nō potuerūt ꝓhibere oia q̄ ſūt ↄ ꝟtutē. q2 dant̄ multitudini in q̄ ſunt mlti a ꝟtute deficiētes. iđo ꝓhibet ſolū deſtruentia hoim ſocietatē. ſed ſecus de diuina. cuiꝰ finis nō eſt ſolūꝫ gubernatio multitudinis hoim. Secūdo: q2 naturale eſt vendere q̄ntū q̄s pōt. qđ patet. q̄a oibꝫ ↄuenit. Nā ab oibꝫ fuit approbatum dictū mimi dicētꝫ. Uili vultꝫ emere ⁊ care vēdere: vt dr̄ Aug. xiij. de trini. Unde dr̄ Prouer. xx. Malū eſt malū eſt: dr̄ ois emptor ⁊c̄. Sol. Aug. dr̄ ꝙ ille ignorāter locutꝰ eſt. Et ponit exemplū de q̄dā q̄ dedit iuſtū ꝑcium libri cuiuſdā: cū venditor minꝰ ex ignorātia poſtularet. Uñ iſta cōmunitas eſt oim ſimplr̄. et ideo eſt vicij: nō nature. Tertio ecōuerſo videt̄ ꝙ debemus rē vendere minꝰ q̄ꝫ valeat. q2 q̄cūq̄ꝫ vultis vt faciant vobꝫ hoies ⁊c̄. Mat vij. Sol. Dictū dñi ſm s. Tho. ſic intelligit̄ Quecunq̄ꝫ vultis. ſ. voluntate honeſta ⁊ iuſta ⁊ rationabili: eadem facite ⁊c̄. Et h̄ intellige obſeruata conditione pſonarum Non em̄ ſi rex vult ſeruum lauare ſibi pedes: debet velle facere econuerſo. ſed debet ei velle ſeruire in his que regeꝫ decet. Elice concluſiones.

Prima. Debemꝰ eſſe pati facereꝰ alijs quod vellemus nobis fieri voluntate rationabili.

Secunda. Oportet ꝑcium eſſe equale rei ⁊ econuerſo. quod fit ſi vendat̄ precio currente ad numeratū. vl̄ ſi vendat̄ quantum eſt poſſibile: ceſſante fraude et vi et ignorantia.

Tertia. Omnis q̄ emit aut vendit recedens ſciēter a iuſto ꝑcio notabilr̄: facit